Warszawa, 05-05-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

WZF.7043.62.2023.TO/GK

Pan

Mariusz Kamiński

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

uprzejmie informuję, iż do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła sprawa dotycząca świadczenia motywacyjnego określonego w art. 120a ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2023 r., poz. 171 ze zm. dalej: ustawa o Policji) przyznawanego policjantom po osiągnięciu 28 lat i 6 miesięcy (2500 zł).

Wobec funkcjonariusza pobierającego świadczenie motywacyjne wszczęto postępowanie dyscyplinarne. Zgodnie z art. 120a ust. 8 w zw. ust. 7 pkt 2 ustawy o Policji, właściwy przełożony wydał rozkaz personalny stwierdzający ustanie prawa funkcjonariusza do wypłaty świadczenia motywacyjnego. Po kilku miesiącach postępowanie dyscyplinarne - niezasadnie wszczęte – zostało umorzone (ze względu na upływ ponad 90 dni od powzięcia informacji o naruszeniu dyscypliny, art. 135 ust. 3 ustawy o Policji) i świadczenie motywacyjne zostało ponownie przyznane Zainteresowanemu. W aktualnie obowiązujących przepisach nie istnieje jednak podstawa prawna do wypłaty świadczenia motywacyjnego za okres w którym ustało prawo do świadczenia, czego domaga się Wnioskodawca.

Biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy tj. bezzasadne wszczęcie postępowania dyscyplinarnego oraz konsekwencje z tego wynikające (utrata świadczenia motywacyjnego w czasie trwania postępowania), wydaje się, że aktualnie

obowiązujące przepisy są nieproporcjonalnie dolegliwe dla policjantów. Wskazuje na to chociażby katalog przesłanek (art. 120a ust. 7 w zw. z ust. 8 ustawy o Policji) powodujących ustanie prawa do świadczenia motywacyjnego, w którym jednakowo potraktowano wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania) oraz ukaranie karą dyscyplinarną – do czasu jej zatarcia. Innymi słowy w lepszej sytuacji może znaleźć się funkcjonariusz ukarany karą nagany (zatarcie kary po upływie 6 miesięcy - art. 135q ust. 2 pkt 1 ustawy o Policji) niż funkcjonariusz, który zdecyduje się na skorzystanie z przysługujących środków odwoławczych. Ten drugi policjant na prawomocne zakończenie postępowania dyscyplinarnego poczeka znacznie dłużej i przez cały ten czas pozbawiony będzie świadczenia. Oznacza to, że ze względów finansowych korzystniej będzie się nie odwoływać od kary dyscyplinarnej, nawet jeżeli została nałożone bezzasadnie. Rozwiązanie takie całkowicie wypacza istotę postępowania dyscyplinarnego i może w skrajnych przypadkach prowadzić do nadużywania prawa do wszczęcia postępowania, szczególnie, że uprawnionych do inicjowania takiego postępowania jest wielu przełożonych (art. 134i ust. 1 pkt 1 ustawy o Policji).

Dodatkowo zwracam uwagę, że w przypadku nagrody rocznej, można ją obniżyć policjantowi wyłącznie w przypadku popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, stwierdzonego w prawomocnie zakończonym postępowaniu dyscyplinarnym (art. 110 ust. 5 pkt 2 ustawy o Policji) o 20 – 50% oraz w ogóle pozbawić prawa do nagrody rocznej, w razie popełnienia czynu, za który policjantowi wymierzono jedną z kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 134 pkt 3-7 ustawy o Policji (od kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku do kary wydalenia ze służby).

W założeniu ustawodawcy świadczenie motywacyjne stanowić ma instrument, który spowoduje zatrzymanie w czynnej służbie tych funkcjonariuszy, którzy są uprawnieni do przejścia na zaopatrzenie emerytalne. Warunkiem umożliwiającym przyznanie tego świadczenia jest posiadany przez funkcjonariusza staż służby. Mając na uwadze cel świadczenia motywacyjnego, wydaje się, że mniej dolegliwym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie instytucji zawieszenia prawa do świadczenia motywacyjnego, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego. Korzystne dla funkcjonariusza rozstrzygnięcie determinowało by następnie zwrot zawieszonego świadczenia.

Niezależnie od powyższego pragnę zauważyć, że zgodnie z art. 120a ust. 7 pkt 1 ustawy o Policji świadczenia motywacyjnego nie przyznaje się policjantowi, który

podczas ostatniego opiniowania służbowego otrzymał jedną z opinii służbowych, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 2 albo 3 albo **art. 41 ust. 1 pkt 2** albo ust. 2 pkt 1 - przez okres jednego roku od dnia wydania ostatecznej opinii służbowej. Adresatem normy prawnej wynikającej z treści art. 41 ust.1 pkt 2 ustawy o Policji jest policjant służby przygotowawczej. Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o Policji jest to osoba przyjęta do służby w Policji w okresie przygotowawczym (3 – letnim) poprzedzającym mianowanie na stałe (art.29 ust. 2 ustawy o Policji). Inaczej mówiąc uzależnienie ustania prawa do świadczenia motywacyjnego, adresowanego do funkcjonariuszy z przynajmniej 25-letnim stażem służby od negatywnej opinii, wydanej wobec funkcjonariusza z maksymalnie 3 -letnim stażem służby prowadzi do *argumentum ad absurdum.* Nie jest bowiem możliwe, aby policjant z 25-letnim stażem otrzymał opinię służbową wystawianą w okresie służby przygotowawczej.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r, poz. 627 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu rozwiązania przedstawionych problemów.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. W. Szczepański – Przewodniczący Sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych,
2. A. Pociej – Przewodniczący Senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.